

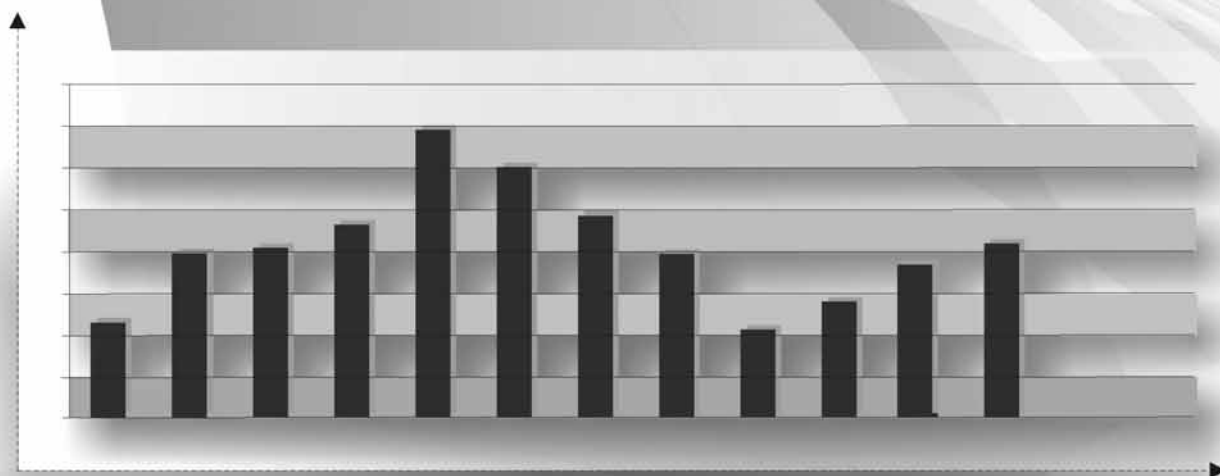

Instytut Nauk Ekonomicznych
Polska Akademia Nauk

GOSPODARKA POLSKI PROGNOZY I OPINIE

Raport Nr 8

Maj 2006

Warszawa 2006

Raport „Gospodarka Polski — Prognozy i Opinie” maj 2006
przygotował Zespół w składzie:

KIEROWNIK ZESPOŁU:
Zbigniew Hockuba

CZŁONKOWIE ZESPOŁU:
Krzysztof Bartosik
Iwona Fudała-Poradzińska
Łukasz Hardt
Stanisław Kubiela
Jerzy Mycielski
Lesław Pietrewicz
Ewa Puchała-Krzywina
Katarzyna Rosiak
Cezary Wójcik
Sylwia Zajązkowska-Jakimiak
Michał Zajfert

KONSULTACJA:
Joanna Kotowicz-Jawor

REDAKTOR NAUKOWY:
Krzysztof Kostro

Mecenasem Raportu jest PLUS GSM

ISSN 1644-5430

© Copyright by Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, 2006

Opracowanie techniczne i skład:

Wydawnictwo DiG, Aleja Wojska Polskiego 4
01-524 Warszawa, tel./fax: (0-prefix-22) 839-08-38
e-mail: biuro@dig.pl; <http://www.dig.pl>

Nakład 500 egz.

Druk: Expograf, Zakład poligraficzny, ul. Pstrowskiego 20, 01-943 Warszawa

Od czterech kwartałów wzrost gospodarczy w Polsce przyspiesza. Linia odzwierciedlająca koniunkturę polskiej gospodarki po osiągnięciu szczytu w I kwartale 2004, kiedy to tempo wzrostu PKB wyniosło 6,8%, oraz po sukcesywnym obniżaniu się aż do jej najniższego poziomu w I kwartale 2005, oznaczającego dynamikę PKB w wysokości 2,1%, znowu pnie się w górę. To wznoszenie się trwa już 4 kwartały, a z prognoz INE PAN wynika, że korzystna tendencja będzie kontynuowana. Optymistyczne szacunki tempa wzrostu dochodu narodowego na rok 2006 wskazują, że gospodarka Polski ustabilizuje swój wzrost na relatywnie wysokim 5% poziomie. Motorem wzrostu powinien być popyt krajowy — prognozujemy jego ponad 5% dynamikę we wszystkich czterech kwartałach — a w szczególności inwestycje, które według naszych przewidywań osiągną oczekiwaną od dawna dwucyfrową dynamikę. Sytuacja w handlu zagranicznym będzie układać się korzystnie, wolumen eksportu oraz importu będzie wzrastał w tempie około 10%, z niewielką przewagą na rzecz importu, jako efektu relatywnie wysokiego importu inwestycyjnego.

Pozytywne tendencje wystąpią także na rynku pracy. Według prognoz INE PAN, stopa bezrobocia wynosząca na początku roku 2006 prawie 18% spadnie do poziomu poniżej 17%. Jest to dalej wielkość, która powinna przykuwać uwagę polityków gospodarczych i zmuszać do poszukiwania bardziej niż dotychczas skutecznych recept na tworzenie nowych miejsc pracy. Jeżeli weźmiemy dodatkowo pod uwagę, że ciągle utrzymuje się bardzo wysokie bezrobocie wśród ludzi młodych oraz że w strukturze bezrobocia przeważający udział mają bezrobotni, którzy utracili prawo do ustawowego zasiłku, to taki obraz polskiego rynku pracy powinien skłaniać do szybkiego opracowania programu walki z bezrobociem. Przy tym, zdobyte dotychczas doświadczenie podpowiada, że nie ma prostych recept na tę chorobę, że kluczem do ograniczenia bezrobocia są wielokierunkowe reformy całej gospodarki, które uczynią ją bardziej konkurencyjną, nowoczesną, które wniosą do niej dawkę potrzebnego wigoru, innowacyjności. Owszem potrzebne są działania zmniejszające klin podatkowy, ale jest to rozwiązanie niewystarczające.

W ostatnim okresie, w badaniach nad sprawnością funkcjonowania gospodarek oraz ich zdolnością do szybkiego rozwoju, ekonomiści coraz to więcej uwagi poświęcają czynnikom, które by można było nazwać softwarem gospodarki. W odróżnieniu od kapitału, pracy i technologii, są to czynniki relatywnie miękkie, trudniej uchwytne w badaniu ekonomicznym, niemniej jednak determinujące i to w decydującym stopniu długookresową sprawność i efektywność gospodarek. Można by je określić porządkiem instytucjonalnym, regulującym działania podmiotów gospodarujących i określającym strukturę bodźców. Ten instytucjonalny porządek, to zarówno prawo spisane w kodeksach, jak również normy i zasady przyjęte zwyczajowo, zawarte w kodach etycznych i w kulturze. To jakość struktur instytucjonalnych gospodarki decyduje o jej efektywności adaptacyjnej, czyli zdolności do dostosowywania się do zmieniających warunków w zakresie technologii, wiedzy oraz uwarunkowań międzynarodowych. To instytucjonalny porządek jest w jakimś stopniu odpowiedzialny za konkurencyjność gospodarki, za występowanie lub brak w niej przedsiębiorczości, skłonności do podejmowania wysiłku gospodarczego i ryzyka. Z kolei instytucje odzwierciedlają sposób myślenia i działania ludzi. Wydaje się, że reformy polskiej gospodarki powinny w pierwszym rzędzie mieć na celu podniesienie jakości jej porządku instytucjonalnego, który wyzwoliłby przedsiębiorczość i wykorzystał tkwiącą w niej zdolność do kreatywnego i solidarnego wysiłku gospodarczego.

Zbigniew Hockuba

SPIS TREŚCI

1. Streszczenie	
2. Prognozy INE PAN — <i>Jerzy Mycielski, Katarzyna Rosiak</i>	
2.1. Dochód narodowy	
2.2. Bezrobocie	
2.3. Stopa procentowa i inflacja	
3. Sytuacja makroekonomiczna — <i>Cezary Wójcik</i>	
4. Sektor gospodarstw domowych — <i>Krzysztof Bartosik, Ewa Puchała-Krzywina</i>	
4.1. Konsumpcja, wynagrodzenia i świadczenia społeczne	
4.2. Rynek pracy	
4.3. Praca w szarej sferze	
4.4. Ubóstwo	
5. Sektor przedsiębiorstw	
5.1. Wyniki finansowe i kondycja przedsiębiorstw — <i>Ewa Puchała-Krzywina</i>	
5.2. Inwestycje przedsiębiorstw — <i>Lesław Pietrewicz</i>	
5.3. Infrastruktura — <i>Michał Zajfert</i>	
6. Sektor rządowy — <i>Iwona Fudała-Poradzińska</i>	
6.1. Budżet centralny w 2005 roku	
6.2. Budżet samorządów po trzech kwartałach 2005 roku	
6.3. Zadłużenie Skarbu Państwa	
6.4. Finanse publiczne w 2006 roku	
7. Sektor finansowy	
7.1. Sektor bankowy — <i>Stanisław Kubiela</i>	
7.2. Sektor pozabankowy — <i>Lesław Pietrewicz</i>	
8. Uwarunkowania międzynarodowe — <i>Sylvia Zajączkowska-Jakimiak</i>	
8.1. Sytuacja gospodarcza na świecie	
8.2. Rozmiary i struktura obrotów handlowych Polski	
9. Polska w Unii Europejskiej: nowy budżet oraz wyzwania regulacyjne — <i>Łukasz Hardt</i>	
10. Okiem eksperta: Dlaczego konsolidacja pionowa sektora elektroenergetycznego? — <i>Andrzej Szablewski</i>	
11. Aneks 1 — Metodologia generowania prognoz	
12. Aneks 2 — Tabela statystyczna	

Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk został utworzony w 1980 r. Do zadań Instytutu należy m.in.:

- upowszechnianie wiedzy ekonomicznej,
- rozwój kadr naukowych,
- prowadzenie badań naukowych w dziedzinie teorii ekonomii i analiz gospodarczych,
- propagowanie polskiej myśli naukowej za granicą.

Instytut prowadzi badania z zakresu:

- teorii ekonomii,
- polityki gospodarczej,
- analiz, prognoz i studiów strategicznych dotyczących gospodarki polskiej,
- analiz gospodarki światowej i integracji europejskiej z uwzględnieniem ich wpływu na rozwój gospodarki Polski.

Badania wykonywane w Instytucie obejmują również analizę wyników działalności pięciuset największych polskich przedsiębiorstw przemysłu przetwórczego oraz usług („Lista 500”). Instytut wykonuje także ekspertyzy na zlecenie instytucji rządowych i pozarządowych m.in. w zakresie:

- restrukturyzacji dużych przedsiębiorstw,
- zmian strukturalnych w gospodarce polskiej,
- metod i instrumentów wzrostu gospodarczego,
- strategii uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej.

1.

STRESZCZENIE

PROGNOZY:

- Pod koniec 2006 roku dynamika PKB wzrośnie do poziomu powyżej 5,1%
- Głównym motorem wzrostu gospodarczego będzie popyt krajowy — pod koniec 2006 roku dynamika popytu krajowego osiągnie 5,5%
- Nakłady brutto na środki trwałe będą rosły stopniowo od 11,0% w I kwartale aż do 13,0% w IV kwartale roku
- Relatywnie wysoko w I kwartale roku tempo wzrostu spożycia indywidualnego (4,6%) ulegnie pewnemu osłabieniu w kolejnych kwartałach (odpowiednio 4,3, 4,0, oraz 2,7%)
- W 2006 roku bezrobocie nadal będzie w sposób umiarkowany spadać; z końcem roku stopa bezrobocia ustabilizuje się na poziomie 16,4% (bezrobocie wg BAEL) i 16,9% (bezrobocie rejestrowane)
- Po początkowym spadku inflacji (do ok. 0,7% w I kwartale br.), kolejne kwartały przyniosą jej wzrost; w IV kwartale 2006 inflacja osiągnie poziom ok. 2,2%
- Nie należy oczekiwać istotnej obniżki przez Radę Polityki Pieniężnej stopy referencyjnej NBP; szacunek ekspercki przewiduje jej obniżenie do 3,75% w II kwartale i utrzymanie tego poziomu do końca roku

OPINIE:

- Pod koniec 2005 roku rolę głównego motoru wzrostu gospodarczego w Polsce przejął popyt krajowy
- W drugiej połowie 2005 roku, pomimo stopniowego wzmocnienia złotego, utrzymywała się dobra sytuacja w handlu zagranicznym
- Wzrost gospodarczy w Polsce jest wspierany przez wysokie tempo wzrostu wydajności pracy
- W 2005 roku systematycznemu osłabieniu ulegała presja inflacyjna, pozwalając na kolejne redukcje podstawowych stóp procentowych NBP
- Pierwsze miesiące 2006 roku przyniosły przyspieszenie tempa wzrostu konsumpcji i płac realnych
- W polskiej gospodarce utrzymuje się stała tendencja wzrostu zatrudnienia i spadku bezrobocia
- Stopniowo poprawiająca się kondycja gospodarcza i sytuacja na rynku pracy nie przyczyniły się do ograniczenia zasięgu ubóstwa w Polsce
- W 2005 roku miał miejsce mniejszy niż rok wcześniej wzrost wartości dodanej brutto
- W 2005 roku sytuacja finansowa firm była znacznie mniej korzystna niż w 2004 r.
- W 2005 roku nie ubyło barier administracyjnych ograniczających rozwój przedsiębiorczości, podjęte zostały jednak pewne działania zmierzające do uproszczenia procedury uzyskania środków unijnych

- Przeszkodę we wzroście inwestycji przedsiębiorstw stanowią zarówno bariery popytowe (związane z chłonnością gospodarki), jak również podażowe (ograniczenia w możliwości realizacji uzasadnionych ekonomicznie projektów)
- Istotnymi przyczynami niezadowalającego rozwoju sieci dróg w Polsce są: brak konsekwencji ze strony kolejnych ekip rządowych oraz niespójny i nieczytelny system opłat za użytkowanie infrastruktury oraz sposób finansowania jej utrzymania i rozwoju
- Zmiana strategii restrukturyzacji narodowego przewoźnika kolejowego PKP S.A. przewiduje zaniechanie prywatyzacji niektórych spółek i silniejszą konsolidację, co oznacza odwrót od realizowanej w ostatnich latach polityki wprowadzania konkurencji na rynku przewozów kolejowych
- Rynek transportu lotniczego dzięki tanim liniom przeżywa dynamiczny rozwój; Przedsiębiorstwo Porty Lotnicze zarządzające lotniskiem na warszawskim Okęciu czerpie ponadnormalne zyski monopolistyczne zarówno korzystając z tego rozwoju, jak i dzięki zarządzaniu polską przestrzenią powietrzną
- Ukształtowana pozycja czterech dominujących podmiotów na rynku telefonii stacjonarnej i komórkowej ogranicza dalsze obniżki cen rozmów i dostępu do internetu; szansą na dalsze obniżki jest wspierana przez regulatora rynku aktywna konkurencja
- W 2005 roku deficyt budżetu państwa był niższy od założonego w ustawie i wyniósł 27,5 mld zł; ograniczenie deficytu osiągnięto przede wszystkim dzięki wyższym niż planowano dochodom niepodatkowym i podatkowym oraz oszczędnościom w płatnościach z tytułu składki unijnej po stronie wydatkowej
- Zmienia się struktura finansowania deficytu; w 2005 roku w związku z wyemitowaniem obligacji skarbowych na międzynarodowych rynkach nastąpiło zmniejszenie udziału finansowania krajowego w kierunku ponadplanowego finansowania zagranicznego
- W 2006 roku nie zostanie raczej przekroczony próg ostrożnościowy 55%, na co decydujący wpływ miała zmiana definicji państwowego długu publicznego
- Komisja Europejska niekorzystnie ocenia aktualizację „Programu Konwergencji”
- Banki mają za sobą dwa lata finansowej hossy, zarabiając głównie na rozwiązywaniu rezerw i ekspansji kredytu dla ludności; w 2006 roku to się raczej nie powtórzy — wyniki sektora bankowego będą zależały od tego, czy ruszy popyt na kredyt ze strony firm
- Rozwiązanie konfliktu wokół fuzji banków Pekao i BPH wymaga trudnego pogodzenia wymogów konsolidacji w wymiarze globalnym z konkurencyjnością sektora bankowego posegmentowanego w wymiarze regionalnym
- Rok 2005 był najlepszy w blisko piętnastoletniej historii warszawskiej giełdy
- Perspektywy rozwojowe giełdy w II i III kwartale 2006 roku są mniej korzystne niż w roku poprzednim
- Istnieją przesłanki dla dalszego wzrostu polskiego eksportu, aczkolwiek nie będzie on głównym motorem rozwoju w 2006 roku
- Przyjęty w grudniu 2005 roku budżet UE na lata 2007–2013 jest korzystny dla Polski; właściwe spożytkowanie przez Polskę przyznanych środków może stanowić istotny impuls prorozwojowy
- Efektywność absorpcji środków UE w latach 2007–2013 będzie zależała od przeprowadzenia odpowiednich reform regulacyjnych; transferami z Unii nie można odwlekać kompleksowego rozwiązania problemów strukturalnych polskiej gospodarki
- Rośnie absorpcja środków z UE; najlepiej radzą sobie samorzady, gorzej sektor MSP, największe problemy występują w dużych projektach infrastrukturalnych
- Pozytywnie należy ocenić przyjęty przez rząd program naprawczy NPR 2004–2006
- Coraz bardziej widoczny staje się brak ze strony polskiego rządu koordynacji polityki europejskiej, co już zaczyna przynosić negatywne skutki dla niektórych sektorów gospodarki (m.in. nieudana próba zablokowania reformy rynku cukru)
- Wykorzystanie środków z bieżących programów operacyjnych nie jest zadowalające, a za niską absorpcję odpowiada głównie administracja

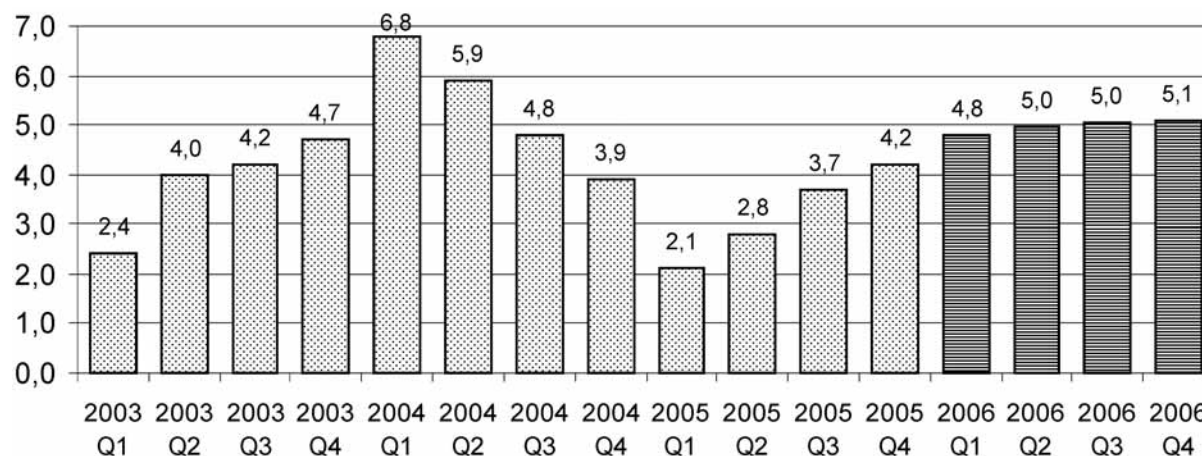
2. PROGNOZY

2.1. DOCHÓD NARODOWY

Pod koniec 2006 roku dynamika PKB wzrośnie do poziomu powyżej 5,1%; głównym motorem wzrostu gospodarczego będzie popyt krajowy, a zwłaszcza inwestycje — pod koniec roku dynamika popytu krajowego osiągnie 5,5%

Tabela 2.1. przedstawia prognozy wzrostu składników produktu krajowego brutto oszacowane na podstawie modelu prognostycznego INE PAN. Wyniki prognoz sugerują, że dynamika produktu krajowego wzrośnie w pierwszej połowie 2006 roku do około 4,9%, a pod koniec drugiego półrocza przekroczy 5%.

Wykres 2.1. Tempo zmian PKB w Polsce — prognoza wzrostu (w %)

W prognozowanym okresie głównym czynnikiem wzrostu PKB będzie popyt krajowy. Na dynamikę tego popytu największy wpływ wywrą inwestycje. Nakłady brutto na środki trwałe będą rosły stopniowo od 11,0% w I kwartale aż do 13,0% w IV kwartale 2006 roku.

Relatywnie wysoko prognozowane w I kwartale 2006 roku tempo wzrostu spożycia indywidualnego (na poziomie 4,6%) ulegnie pewnemu osłabieniu w kolejnych kwartałach (odpowiednio 4,3, 4,0, oraz 2,7%). Powodem spadku dynamiki spożycia indywidualnego będzie prognozowane osłabienie wzrostu wynagrodzeń realnych (z 3,2% w I kwartale do 2,8% w IV kwartale 2006 roku) oraz utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia.

Wykres 2.2. Spożycie indywidualne i inwestycje

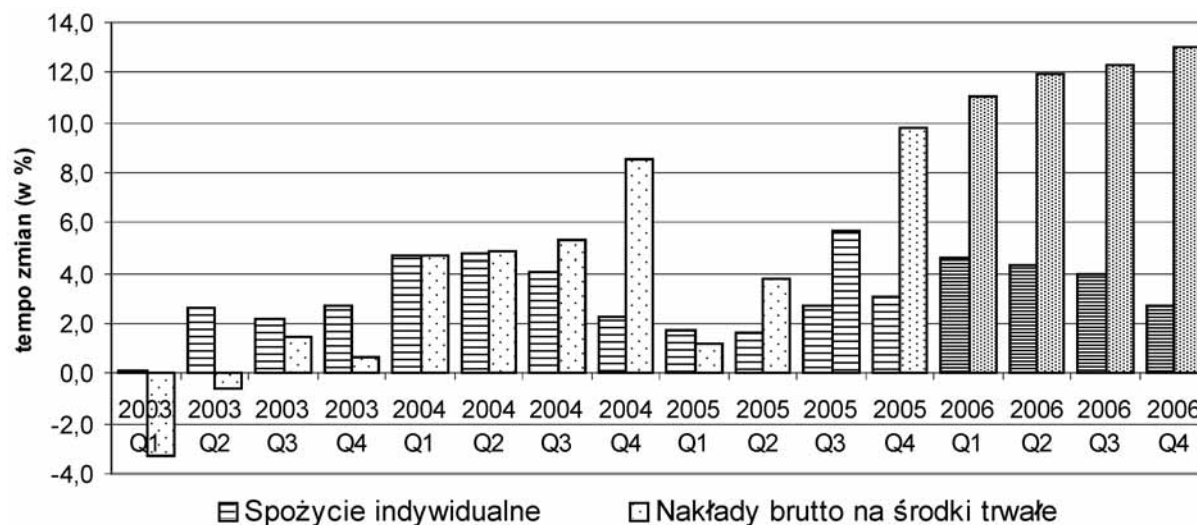

Tabela 2.1. Prognozy — tempo zmian dochodu narodowego i determinanty

Kwartały	Spożycie indywidualne*	Wynagrodzenia realne*	Nakłady brutto na środki trwałe*	Popyt krajowy*	PKB*	Export**	Import**	
2003	I kw.	0,1	2,9	-3,3	2,8	2,4	6,8	7,5
	II kw.	2,6	3,3	-0,6	2,4	4,0	14,6	8,2
	III kw.	2,2	2,4	1,5	2,5	4,2	20,4	13,7
	IV kw.	2,7	0,9	0,7	3,0	4,7	14,3	7,9
2004	I kw.	4,7	3,0	4,7	6,9	6,8	11,8	11,7
	II kw.	4,8	1,0	4,9	7,4	5,9	20,2	24,0
	III kw.	4,1	0,8	5,3	5,8	4,8	19,0	21,1
	IV kw.	2,3	1,2	8,5	3,8	3,9	6,3	5,7
2005	I kw.	1,7	0,3	1,2	1,1	2,1	3,9	1,1
	II kw.	1,6	1,7	3,8	-0,5	2,8	9,7	0,8
	III kw.	2,7	1,8	5,7	1,6	3,7	5,6	0,2
	IV kw.	3,1	4,1	9,8	5,0	4,2	9,2	11,3
2006	I kw.	4,6	3,2	11,0	5,4	4,8	7,7	9,5
	II kw.	4,3	2,9	12,0	5,5	5,0	8,7	10,1
	III kw.	4,0	2,8	12,3	5,5	5,0	9,9	11,0
	IV kw.	2,7	2,8	13,0	5,5	5,1	10,5	11,7

Uwaga: do IV kw. 2005 roku dane GUS

* w wyrażeniu realnym; kwartał do analogicznego kwartału poprzedniego roku

** wolumen

Szybki wzrost inwestycji pociągnie za sobą wzrost importu inwestycyjnego. Według prognoz INE PAN w 2006 roku dynamika importu będzie wyższa od dynamiki eksportu. W rezultacie należy oczekiwać pewnego pogorszenia salda bilansu handlowego. Należy jednak zauważyć, że zarówno dynamika eksportu jak i importu będą wysokie. Kolejne kwartały 2006 roku przyniosą ich wzrost. Utrzyma się także wysoka tendencja wzrostowa produkcji przemysłowej.

Tabela 2.2. Zmiany produkcji przemysłowej (w %)

Kwartały	Produkcja przemysłowa	
2003	I kw.	4,4
	II kw.	9,1
	III kw.	8,9
	IV kw.	12,2
2004	I kw.	19,0
	II kw.	16,4
	III kw.	9,2
	IV kw.	6,2
2005	I kw.	0,7
	II kw.	2,3
	III kw.	4,5
	IV kw.	8,4
2006	I kw.	10,6
	II kw.	11,1
	III kw.	11,5
	IV kw.	11,7

Uwaga: do IV kw. 2005 roku dane GUS

Tabela 2.3. Prognozy bezrobocia

Kwartały	Bezrobocie według BAEL	Bezrobocie rejestrowane	
2003	I kw.	20,6	20,6
	II kw.	19,4	19,7
	III kw.	19,4	19,4
	IV kw.	19,3	20,0
2004	I kw.	20,7	20,4
	II kw.	19,1	19,4
	III kw.	18,2	18,9
	IV kw.	18,0	19,1
2005	I kw.	18,9	19,3
	II kw.	18,1	18,0
	III kw.	17,4	17,6
	IV kw.	16,7	17,6
2006	I kw.	16,9	17,8
	II kw.	16,9	17,6
	III kw.	16,6	17,2
	IV kw.	16,4	16,9

Uwaga: do IV kw. 2005 roku dane GUS

2.2. BEZROBOCIE

W 2006 roku bezrobocie nadal będzie w sposób umiarkowany spadać; prognozy INE PAN przewidują spadek stopy bezrobocia o ok. 0,3% w przypadku bezrobocia wg BAEL i 0,7% w przypadku bezrobocia rejestrowanego

Rok 2006 nie przyniesie znaczącej poprawy na rynku pracy, chociaż stopa bezrobocia (zarówno według BAEL, jak i rejestrowanego) nadal wykaże tendencję spadkową. Spadek ten, w ujęciu rocznym, będzie jednak umiarkowany. Największy spadek zostanie osiągnięty w I kwartale: wyniesie 2% w porównaniu z analogicznym kwartałem 2005 roku. W kolejnych kwartałach ten trend ulegnie osłabieniu. Prognozy bezrobocia nie uwzględniają jednak możliwych efektów wzmożonej emigracji zarobkowej związanej z udostępnieniem rynków pracy przez część krajów UE. W związku z tym rzeczywista sytuacja na rynku pracy może być lepsza od prognozowanej.

2.3. STOPA PROCENTOWA I INFLACJA

W pierwszym kwartale 2006 roku inflacja spadnie do ok. 0,7%, by następnie znowu nieco przyspieszyć; zgodnie z prognozami w IV kwartale br. wyniesie ok. 2,2 %

Obecnie inflacja osiągnęła najniższy od ponad dwóch lat poziom. Biorąc jednak pod uwagę wystąpienie presji inflacyjnej związanej ze wzrostem dynamiki PKB prawdopodobne jest jej zwiększenie w najbliższym czasie. Prognozy INE PAN wskazują na jej wzrost do poziomu 2,2% w IV kwartale tego roku.

Z tego powodu nie należy oczekiwać istotnej obniżki przez Radę Polityki Pieniężnej stopy referencyjnej NBP. Szacunek ekspercki przewiduje jej obniżenie do 3,75% w II kwartale i utrzymanie tego poziomu do końca roku. Szacunek ten jest jednak obciążony dużą dozą niepewności wynikającej ze skomplikowanej sytuacji, w jakiej RPP będzie podejmowała swoje decyzje. Istotne wydają się tutaj działania polityczne związane z ewentualną zmianą uregulowań prawnych, które dotyczą roli NBP oraz niezbyt odległa perspektywa zmiany Prezesa NBP.

Wykres 2.3. Stopa procentowa i inflacja

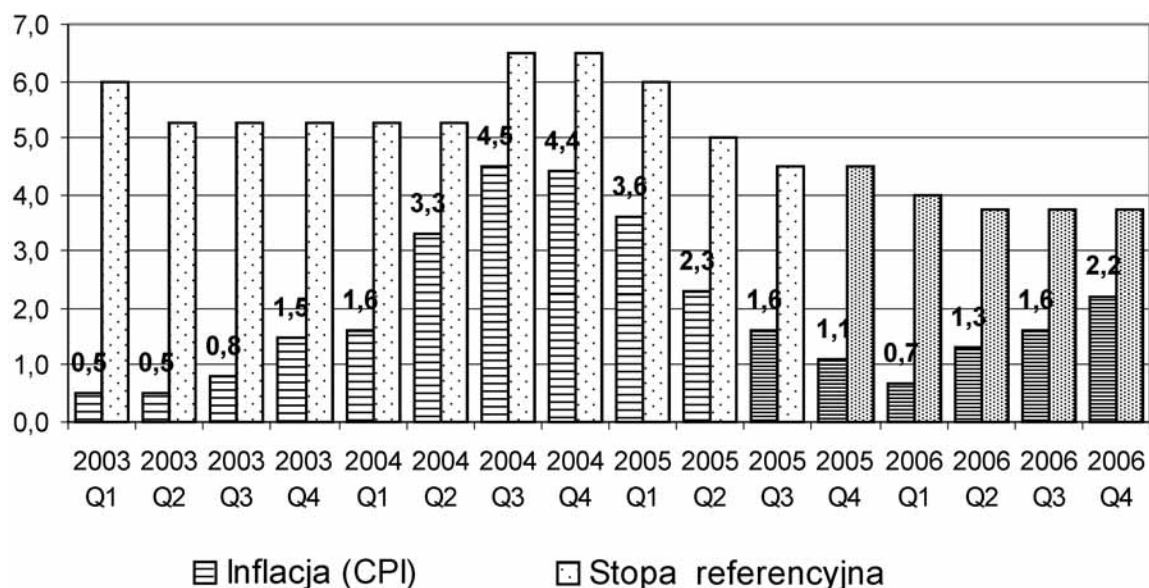

Tabela 2.4. Prognozy inflacji i stopy procentowej

Kwartaly	Inflacja*	Stopa referencyjna**	
2003	I kw.	0,5	6,0
	II kw.	0,5	5,25
	III kw.	0,8	5,25
	IV kw.	1,5	5,25
2004	I kw.	1,6	5,25
	II kw.	3,3	5,25
	III kw.	4,5	6,5
	IV kw.	4,4	6,5
2005	I kw.	3,6	6,0
	II kw.	2,3	5,0
	III kw.	1,6	4,5
	IV kw.	1,1	4,5
2006	I kw.	0,7	4,0
	II kw.	1,3	3,75***
	III kw.	1,6	3,75***
	IV kw.	2,2	3,75***

Uwaga: do IV kw. 2005 roku dane GUS

* kwartał do analogicznego kwartału; ** na koniec kwartału; *** szacunek ekspercki

2.3. PODSUMOWANIE

Z prognoz formułowanych przez INE PAN wyłania się ogólnie optymistyczny obraz polskiej gospodarki w najbliższej przyszłości. Wzrost gospodarczy, jaki otrzymano z modelu, przewyższa nieco przewidywania innych ośrodków badawczych, które formułują prognozy dla Polski. Szczególnie istotna wydaje się perspektywa wzrostu dynamiki popytu krajowego napędzana głównie wzrostem inwestycji. Dla długookresowych warunków wzrostu taki rozwój sytuacji byłby bardzo pozytywny.

W modelu wektorowo-autoregresyjnym niemożliwe jest uwzględnienie zmian polityki gospodarczej rządu. Czynniki ten może mieć obecnie duże znaczenie — przewidywanie przyszłych działań rządu wydaje się bardzo trudne. Ewentualne nagłe zmiany polityki gospodarczej, wywierając niewątpliwie istotny wpływ na procesy gospodarcze, są w stanie zmienić obraz polskiej gospodarki zawarty w prognozach INE PAN na 2006 rok.

3.

SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Pod koniec 2005 roku rolę głównego motoru wzrostu gospodarczego w Polsce przejął popyt krajowy; przewiduje się, że tendencja ta utrzyma się w 2006 roku

W 2005 roku produkt krajowy brutto zwiększył się o 3,2%, co oznacza znaczne spowolnienie dynamiki wzrostu gospodarczego w porównaniu z rokiem 2004 (wzrost o 5,3%). Tempo rozwoju gospodarczego w 2005 roku wykazywało jednak tendencje wzrostową z kwartału na kwartał — po bardzo niskim wzroście PKB w I i II kwartale roku (odpowiednio o 2,1 i 2,8%), nastąpiło przyspieszenie realnego wzrostu gospodarczego do 3,7% w III i 4,2% w IV kwartale 2005 roku.

Analizując źródła wzrostu gospodarczego w 2005 roku od strony popytowej zauważyć należy systematyczne przyspieszanie wzrostu nakładów brutto na środki trwałe. W I i II kwartale wyniosły one odpowiednio 1,2 i 3,8%, w III kwartale nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw zwiększyły się o 5,7%, a w IV ich wzrost osiągnął 9,8%. Przyspieszenie aktywności inwestycyjnej jest niewątpliwie pozytywnym zjawiskiem, dającym nadzieję na utrwalenie wzrostu gospodarczego w przyszłości. Warto jednak dodać, że w całym ub. roku nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 6,2%, czyli nieznacznie mniej niż w 2004 roku, kiedy nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw zwiększyły się o 6,3%.

Wykres 3.1. Tempo wzrostu PKB i jego determinanty

